

ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ

ผู้แต่ง

● เพ็ญศรี เลิศเกียรติวิทชา

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่

5

การจัดการและ การวางแผนทางการเงิน

สาระสำคัญ

บุคคลแต่ละคนย่อมมีเป้าหมายในชีวิตแตกต่างกัน ดังนั้น จึงมีการวางแผนและ การจัดการทางการเงินที่แตกต่างกันไปด้วย โดยตั้งเป้าหมายให้สอดคล้องกับ

สาระการเรียนรู้

1

การวางแผนทางการเงิน

2

หลักการวางแผนทางการเงิน

3

การจัดการทางการเงิน

4

การจัดการเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่อง

สมรรถนะประจำหน่วย

แสดงความรู้เกี่ยวกับการวางแผน หลักการทางการเงิน การจัดการทางการเงิน การจัดการเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่อง

จุดประสงค์ การเรียนรู้

อธิบายหลักการวางแผนทางการเงินได้

อธิบายการจัดการทางการเงินได้

อธิบายการวางแผนทางการเงินได้

อธิบายการจัดการทางการเงินได้

อธิบายการจัดการทางการเงินได้

การวางแผนทางการเงิน

การวางแผนทางการเงิน หมายถึง การกำหนดการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนงาน ที่จัดทำขึ้น และระบุถึงแหล่งที่มาของเงินและการใช้ไปของเงินในกิจกรรมต่าง ๆ

การวางแผนทางการเงิน สามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การวางแผนการเงินส่วนบุคคล (Personal Financial Planning) คือ การบริหาร จัดการเงินหรือรายได้ที่ได้มาและใช้เงินนั้นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ตามเป้าหมายทางการเงินได้ และจะนำไปสู่ความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ทางการเงินส่วนบุคคล

1. รายจ่ายประจำที่ต้องจ่ายอย่างสม่ำเสมอ คือ รายจ่ายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่าพาหนะ ค่าประกันภัย ค่าสาธารณูปโภค ค่ารักษาพยาบาล ค่าซ่อมแซม ที่อยู่อาศัย และรายจ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นในการครองชีพ

2. เงินออมระยะสั้น คือ จำนวนเงินที่เตรียมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง ภายในระยะเวลาประมาณ 1-3 ปี เงินออมในระยะสั้นจึงใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดลำดับก่อนหลังของ ความสำคัญในการใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ได้

3. เงินออมระยะยาว คือ เงินที่เตรียมไว้เพื่อใช้จ่ายในระยะเวลายาวอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป ได้แก่

3.1 เงินทุนเพื่อโครงการภายหลังการเกษียณอายุ

3.2 เงินทุนเพื่อการศึกษาของบุตร

3.3 เงินลงทุนซื้อหุ้น พันธบัตร ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไม่ได้

2. การวางแผนการเงินสำหรับธุรกิจ การวางแผนการเงินเป็นสิ่งจำเป็นมาก เช่น ซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์เพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การขยาย การเพิ่มบุคลากรของแผนกต่าง ๆ เพื่อการขยายงาน เป็นต้น การส่งเสริมการจัดจำหน่ายเพื่อเพิ่มการขาย การเพิ่มบุคลากรของแผนกต่าง ๆ เพื่อการขยายงาน เป็นต้น

หลักการวางแผนทางการเงิน

หลักในการวางแผนทางการเงินที่มีประสิทธิภาพมีดังนี้

1. **การประเมินสถานการณ์** เป็นการเก็บข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม และประเมินสินทรัพย์ที่มี
2. **กำหนดเป้าหมาย** คือ การวางแผนการเงิน โดยกำหนดให้อยู่ในรูปของตัวเงิน ระยะเวลาเท่าไร และเป้าหมายที่เป็นไปได้ โดยให้สอดคล้องกับรายรับ-รายจ่าย และหนี้สินที่มีอยู่
3. **การจัดทำแผนทางการเงิน** การวางแผนทางการเงินนั้นควรจัดทำแผนด้วยความละเอียดและ รอบคอบ โดยคำนึงถึงบุคคลและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และจัดลำดับความสำคัญว่าอะไรควรทำก่อน
4. **การนำแผนไปปฏิบัติ** เป็นการทำตามแผนที่กำหนดไว้
5. **การวัดผลและการปรับปรุงแก้ไข** เป็นสิ่งที่จะทำให้ทราบว่า แผนนั้นสามารถปฏิบัติได้จริง ตรงตามเป้าหมายหรือไม่ และสามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนาและปรับปรุงผลการปฏิบัติในอนาคตได้

หลักในการวางแผนทางการเงิน

การประเมินสถานการณ์

กำหนดเป้าหมาย

การจัดทำแผนทางการเงิน

การนำแผนไปปฏิบัติ

การวัดผลและการปรับปรุงแก้ไข

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงิน

1

รัฐบาล (Government)

2

ธุรกิจ (Business)

3

ผู้บริโภค (Consumer)

การจัดการทางการเงิน

การจัดการทางการเงิน หมายถึง การวางแผนการจัดระเบียบและการควบคุมกำกับกิจกรรมทางการเงิน เช่น การจัดซื้อและการใช้ประโยชน์จากเงินทุน ซึ่งใช้หลักทั่วไปของทรัพยากรทางการเงินของธุรกิจ

ขอบเขตจากการดำเนินงาน

1. การตัดสินใจลงทุน เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานด้านการตัดสินใจลงทุน และจะมีความสำคัญมากสำหรับธุรกิจที่มีเงินสดจำนวนมากในแต่ละเดือนหรือไตรมาส จัดการงานลงทุนระยะสั้น จะมีความสำคัญอย่างมาก แต่เป็นเงินสดแบบหมุนเวียนเร็ว การ

2. การตัดสินใจทางการเงิน จะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งจะ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเกี่ยวกับชนิดของแหล่งเงินทุนที่มีอยู่ และค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนของเงินทุน ที่ใช้ในการบริหาร เช่น เงินกู้ระยะยาว หรือระยะสั้น หรือผลตอบแทนจากการลงทุน เป็นต้น

3. การตัดสินใจเกี่ยวกับผลตอบแทน ฝ่ายการเงินมีหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการกระจาย การลงทุน และการบริหารผลกำไรที่เกิดขึ้นจากเงินลงทุนเหล่านั้น ซึ่งกำไรสุทธิแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ

- ∞ เงินปันผลที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้น และอัตราการจ่ายเงินปันผล
- ∞ กำไรสะสม

วัตถุประสงค์ของการจัดการทางการเงิน มีดังนี้

1. เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว
2. เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการต่าง ๆ
3. เพื่อให้การลงทุนในโครงการต่าง ๆ หรือกิจการต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมและถูกต้อง
4. เพื่อให้เงินทุนที่มีอยู่ถูกใช้ในธุรกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามมาตรฐานการลงทุนทางการเงิน
5. เพื่อให้แผนการลงทุนต่าง ๆ ที่ได้วิเคราะห์แล้ว ได้ดำเนินการตามที่วางแผนไว้ และได้รับ ผลตอบแทนคุ้มกับการวางแผนไว้ล่วงหน้า มีความถูกต้องแม่นยำ

1

การประมาณค่าของความต้องการของการลงทุน

2

ความมุ่งมั่นในการลงทุน

3

แหล่งที่มาของเงินทุน

4

แผนการลงทุน

5

การจัดการด้านกำไรส่วนเกินต่างๆ

6

การควบคุมทางการเงิน

วิธีการจัดการด้านการเงินเพื่อความคล่องตัว ควรดำเนินการด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พยากรณ์การเคลื่อนไหวของเงินสด โดยมีการวางแผนทางการเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้มั่นใจว่ามีเงินสดเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และการลงทุน

2. การจัดหาเงินทุน โดยฝ่ายบริหารจะเลือกแหล่งกู้ยืมเงินที่เสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด และมีโอกาสที่จะ ได้รับเงินสด ได้ทันตามความต้องการ

3. การบริหารเงินทุนหมุนเวียน เป็นการจัดสรรว่าเงินสดที่มีหรือเงินทุนที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ภายในรอบระยะเวลาของการปฏิบัติงาน เช่น 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี หรือตามฤดูกาล

รายได้บุคคล

รายได้บุคคล หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ครัวเรือนได้รับจากแหล่งต่าง ๆ ในรอบปี ซึ่งอาจจะ ได้มาจากเงินเดือน ค่าจ้างแรงงาน รายได้จากงานส่วนตัว โบนัส ค่านายหน้า ดอกเบี้ย เงินปันผล ที่ได้จากเงินออมและการลงทุน การจำหน่ายสินทรัพย์ และรายได้อื่น ๆ

ปัจจัยที่กำหนดรายได้ของบุคคล

1. อายุ มีความสัมพันธ์ต่อการหารายได้ของบุคคล บุคคลที่สูงวัยและหนุ่มสาวเมื่อเริ่มทำงาน ก็จะมีรายได้ไม่สูงมากเมื่อเทียบกับผู้ที่อยู่ในวัยกลางคน

2. การศึกษา จะเป็นเครื่องกำหนดรายได้ของบุคคล สูงกว่าผู้มีการศึกษต่ำหรือไม่ได้รับการศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสูงย่อมมีรายได้

3. อาชีพ การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับการศึกษาของบุคคล อาชีพบางอย่างจะต้องผ่าน การศึกษาเฉพาะด้าน เช่น แพทย์ นักกฎหมาย สถาปนิก วิศวกร เป็นต้น แต่บางอาชีพถึงแม้จะไม่เรียนมา โดยตรง ก็นำความรู้มาประยุกต์ใช้ทำงานได้

4. คุณสมบัติเฉพาะตัว บุคคลแต่ละคนจะแตกต่างกันโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว เช่น ความสามารถ (Abilities) ความชำนาญ (Skills) บุคลิกภาพ (Personality) แรงกระตุ้น (Drive) ทักษะ (Aptitudes) ขวัญและกำลังใจ (Motivation) และค่านิยมต่าง ๆ (Value) ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับ รายได้ของบุคคลทั้งสิ้น

5. แหล่งรายได้ต่าง ๆ ของบุคคล ในการพิจารณารายได้ของบุคคล นอกจากจะคำนึงถึงรายได้ ที่เป็นตัวเงินแล้วยังต้องคำนึงถึงสวัสดิการหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ควรจะได้รับด้วย ได้แก่

1. เงินเดือน
2. รายได้พิเศษ
3. รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
4. รายได้จากงานอดิเรก
5. รายได้สวัสดิการ

งบการเงินส่วนบุคคล

งบการเงินส่วนบุคคล เป็นงบสรุปผลการใช้จ่ายเงิน และช่วยวางแผนทางการเงินในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบรายได้ รายจ่าย และบันทึกต่าง ๆ เป็นรูปแบบที่ประชาชนทั่วไป สามารถจัดทำเองได้ง่าย โดยจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดที่สมบูรณ์ของงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี งบการเงินส่วนบุคคลที่นำมาใช้บันทึกรายการ มีดังนี้

1. งบรายได้และรายจ่ายส่วนบุคคล (Income Statement) เป็นงบสรุปรายละเอียด รายได้และรายจ่ายในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ผ่านมา หรือเป็นรายงานที่แสดงที่มาของรายได้และที่ไป ของรายจ่าย เช่น รายได้จากงานประจำ งานพิเศษ รายได้จากการลงทุนในสินทรัพย์ บำเหน็จบำนาญและสวัสดิการ ต่าง ๆ และยังเป็นการจ่ายเพื่อซื้อสิ่งของต่าง ๆ

ครอบครัวจุฑาทิพย์

งบรายได้-รายจ่าย

สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2561

รายได้

(หน่วย : บาท)

รายได้เงินเดือน	นายจุฑาทิพย์	300,000	
	นางเพียงดาว	<u>200,000</u>	
	รวม	500,000	.....①
รายได้อื่นๆ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร		8,000	
	เงินปันผล	12,000	
	รวม	<u>20,000</u>	.....②
รวมรายได้ทั้งสิ้น	① + ② = ③	<u>520,000</u>	.....③
ที่อยู่อาศัย ค่าผ่อนบ้าน	22,000		
	ค่าตกแต่ง	<u>30,000</u>	
		52,000	.....④
ยานพาหนะ ค่าน้ำมันรถยนต์	21,000		
	ค่าซ่อมรถยนต์	<u>17,000</u>	
		<u>38,000</u>	.....⑤
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคอื่นๆ			
- ค่าอาหาร	102,000		
- ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	<u>53,000</u>		
		155,000	.....⑥
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	④ + ⑤ + ⑥ = ⑦	<u>245,000</u>	.....⑦
คงเหลือเป็นเงินออม		<u>275,000</u>	

2. งบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล เป็นงบที่แสดงฐานะการเงินของบุคคล ณ เวลาใด เวลาหนึ่งว่ามีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน จำนวนเท่าใด ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

2.1 สินทรัพย์ (Assets) หมายถึง สิ่งที่อยู่ในความควบคุมของตนเองหรือครอบครัว อาจเป็นสิ่งที่มิตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ ซึ่งสามารถตีราคามูลค่าเป็นเงินได้ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผล ของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งคาดว่าจะได้รับ ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ รถยนต์ อาคาร เครื่องใช้สำนักงาน ที่ดิน ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร ค่าความนิยม สัมปทาน เครื่องหมายการค้า เป็นต้น

2.2 หนี้สิน (Liability) หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันที่ต้องจ่ายชำระคืนแก่บุคคลอื่น ในอนาคต ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้ สูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์ เชิงเศรษฐกิจ เช่น เจ้าหนี้ เงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชี เจ้าหนี้จำนอง เป็นต้น

2.3 ส่วนของเจ้าของ หรือทุน คือ ผลต่างระหว่างสินทรัพย์กับหนี้สิน หรือเขียนในรูปสมการดังนี้

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ}$$

นายรุ่งโรจน์ ร่ำรวย
งบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของเจ้าของ	
เงินสดในมือ	45,000	เงินกู้-นายแดง	11,300
เงินฝากออมทรัพย์	15,000	เงินเบิกเกินบัญชี	10,500
เครื่องนุ่งห่ม	10,000	รวมหนี้สิน	21,800
เครื่องเสียง	22,000	ส่วนของเจ้าของ	70,200
รวมสินทรัพย์	92,000	รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	92,000

3. การบันทึกรายการทรัพย์สินส่วนบุคคล ทุกคนย่อมมีทรัพย์สินส่วนตัวทั้งนั้น ซึ่งหมายถึง ทรัพย์สินมีค่า เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องเรือน และเครื่องใช้ต่าง ๆ การเก็บบันทึกรายการ ควรระบุชื่อทรัพย์สิน/วันที่ซื้อ/ร้านที่ซื้อ และราคาที่ซื้อ ดังนั้น จึงต้องเรียงลำดับวันที่ซื้อก่อนหลังให้ชัดเจน และ มีเอกสารใบสำคัญให้ครบถ้วน จะทำให้บันทึก รายการได้ง่ายขึ้น ซึ่งมีเหตุผล 2 ประการ คือ

3.1 ถ้ามีการประกันอัคคีภัยอาคารบ้านที่อยู่อาศัยไว้ โดยรวมมูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ภายใน บ้านไว้ด้วย เมื่อ เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการโจรกรรมหรือไฟไหม้ ก็จะพิสูจน์ได้ทันที ถึงหลักฐานการครอบครอง ทรัพย์สินนั้น และได้รับค่าสินไหมทดแทนตามมูลค่าที่ตีราคาไว้กับบริษัทประกันภัย เพราะบริษัทประกันภัยยินยอมให้ผู้เอา ประกันสามารถประกันอัคคีภัยสำหรับผู้อยู่อาศัยได้ในวงเงินที่สูงกว่า ราคาของอาคาร โดยตีราคามูลค่าของทรัพย์สิน ภายในบ้านเพิ่มขึ้นได้

3.2 ถ้าทรัพย์สินของบุคคลนั้นถูกขโมยไปโดยที่ไม่ได้ทำประกันไว้ ก็สามารถจะแสดงหลักฐาน การเป็น เจ้าของได้ กรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามทรัพย์สินนั้นมาได้หรือขอคำยืนยันจากร้านที่ซื้อ โดยตรวจสอบกับหลักฐานการ ซื้อให้ถูกต้องตรงกัน

ตัวอย่างทะเบียนทรัพย์สินส่วนบุคคล

ลำดับที่	รายการทรัพย์สิน			วันที่ซื้อ	ร้านที่ซื้อ	ราคาที่ซื้อ
	ชื่อทรัพย์สิน	รูปประกอบ	เอกสารอ้างอิง			

4. บันทึกรายการเสียภาษี

ตัวอย่างสมุดบันทึกรายการเสียภาษีส่วนบุคคล
ของนาย/นาง/นางสาว.....
ในปีภาษี พ.ศ. ....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	วันชำระภาษี	รูปแบบ	หมายเหตุ
1	รายได้จากเงินเดือน	.....	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.91	ปิดไป
2	รายได้จากเบี้ยเลี้ยง	.....	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.91	ปิดไป
3	รายได้จากค่าเช่าบ้าน	.....	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.91	ปิดไป
4	รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	.....	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.90	ปิดไป
5	รายได้จากร้านขายของชำ	.....	ก.ค.-ก.ย.	ภ.ง.ด.94	ปิดไป
	ฯลฯ				ปีภาษีนี้

5. บันทึกหลักฐานกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไม่หมุนเวียน ได้แก่ โฉนดที่ดิน พิมพ์เขียว แบบบ้าน และบันทึกการจ่าย การต่อเติมหรือปรับปรุงอาคารบ้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินตามราคาซื้อขาย ใบเสร็จค่าธรรมเนียม ค่า โอนกรรมสิทธิ์ ค่าภาษีการขาย ค่านายหน้า

6. บันทึกหลักฐานการประกันภัย เมื่อบุคคลนั้นได้รับความเสียหายที่มีต่อทรัพย์สินหรือชีวิต โดยที่บุคคลนั้นมี กรรมธรรม์ประกันภัย และเก็บรักษาไว้เป็นระบบที่ปลอดภัย บุคคลหรือผู้รับผลประโยชน์ ตามกรรมธรรม์จะสามารถนำ หลักฐานไปอ้างสิทธิในการรับสินไหมทดแทนได้ภายในกำหนดที่บริษัท

รับประกันระบุไว้ตามเงื่อนไขสัญญาการทำประกันภัย ได้แก่ ใบขอทำประกัน ใบกรรมธรรม์

7. บันทึกหลักฐานการลงทุน การบันทึกรายการต่าง ๆ จะเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เนื่องจากเหตุผล ดังนี้

7.1 บุคคลนั้นสามารถทราบได้ว่ารายการลงทุนประเภทใดบ้างที่จะต้องเสียภาษี รายการใดที่ไม่ต้องเสียภาษีและ สามารถเครดิตขอคืนภาษีได้จำนวนทั้งสิ้นเท่าใด และจำนวนเท่าใด

7.2 บุคคลนั้นสามารถคำนวณรายได้เงินปันผลและดอกเบี้ยได้อย่างถูกต้อง

7.3 บุคคลนั้นสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงในการลงทุนได้ว่ามีความเสี่ยงในการลงทุนอย่างไรเช่น งบการเงินของ บริษัทที่ลงทุน หลักฐานแสดงราคาและมูลค่าของหลักทรัพย์ ใบโอนกรรมสิทธิ์ ใบสำคัญ การซื้อและขายเพื่อแสดงถึงผล กำไรและขาดทุน ใบภาษี ฯลฯ

8. บันทึกหลักฐานสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้าน เช่น การเกิดบุตรใหม่ การตาย การโยกย้ายที่อยู่ การ เปลี่ยนแปลงชื่อ คำนำหน้าชื่อ นามสกุล ยศ ตำแหน่ง ใบสูติบัตรของบุตรทุกคน ใบรับรอง การรับบุตรบุญธรรม ใบทะเบียน สมรสของหัวหน้าครอบครัว การทำหนังสือเดินทาง การทำใบขับขี่ การทำบัตรประชาชน ฯลฯ ส่วนหลักฐานอื่นได้แก่ พินัยกรรม บันทึกของทนายความ รวมถึงเอกสารที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในครอบครัวทุกประเภท

งบประมาณ (Budgeting) คือ การวางแผนการที่คาดว่าจะต้องจ่าย โดยการคิดล่วงหน้าและแสดง ข้อมูลออกมาเป็นตัวเลขและอาจแสดงออกมาในรูปของตัวเงิน จำนวนชั่วโมงในการทำงาน จำนวนผลิตภัณฑ์ จำนวนชั่วโมงเครื่องจักร ค่าสิทธิหรือ ค่าเสียหุ้ย เป็นต้น

งบประมาณส่วนบุคคล (Personal Budgets) หมายถึง การวางแผนประมาณรายได้รายจ่าย ล่วงหน้า เพื่อจัดสรรเงินที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยจัดทำงบประมาณรายได้ และค่าใช้จ่ายตามที่ได้คาดการณ์ไว้ แล้วจึงนำมาประกอบเป็นงบประมาณรายได้และงบประมาณรายจ่าย รายเดือนหรือรายปี เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในกรอบของงบประมาณที่ได้กำหนดก็จะมีเงินเหลือใช้ เงินส่วนนี้ก็เป็นเงินออมในวันข้างหน้า

หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบประมาณ มีดังนี้

- 1. วางเป้าหมายที่เป็นไปได้** โดยต้องสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งเป็นการวางแผนเพื่อให้เป้าหมายทางการเงินระยะสั้นของบุคคลประสบความสำเร็จ ไม่ใช่เพื่อให้เกิดเงินออมแต่เพียงอย่างเดียว
- 2. ง่ายแก่การเข้าใจ** และมีความคล่องตัวในการนำมาใช้และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้
- 3. ช่วยในการควบคุมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบของงบประมาณ** หากรายจ่ายใดที่วงเงิน เกินงบประมาณตามที่ได้คาดคะเนไว้ อาจจะแทนด้วยทางเลือกอื่น ๆ ที่ใช้เงินน้อยกว่า

หลักเกณฑ์
ในการจัดทำ
งบประมาณ

วางเป้าหมายที่เป็นไปได้

1

ง่ายแก่การ
เข้าใจ

2

ช่วยในการควบคุมค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้อยู่ใน
กรอบ
ของงบประมาณ

3

ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ มีดังนี้

1. การประมาณรายได้ เป็นการประมาณรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในปีหน้า ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง รายได้ค่าเช่า รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล เป็นต้น

2. การประมาณรายจ่าย เป็นการคาดคะเนค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องจ่ายในปีหน้า ก็จำเป็น ที่จะต้องมีการวางแผนรายจ่ายไว้ล่วงหน้า เพื่อจะได้มีเงินเพียงพอจ่าย การคาดคะเนค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ จะประมาณตัวเลขจากค่าใช้จ่ายที่จ่ายจริงของปีที่ผ่านมา โดยใช้ราคาปัจจุบัน หรือราคาที่ได้จ่ายจริง ในปีที่ผ่านมาบวกด้วยอัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีนั้น

3. การจัดทำงบประมาณ เป็นการวางแผนประมาณรายได้และค่าใช้จ่ายของบุคคลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นล่วงหน้า ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่าในช่วงเวลาหนึ่งนั้น บุคคลมีรายได้เพียงพอกับ รายจ่ายหรือไม่อย่างไรบ้าง ดังนั้น จึงควรกำหนดการจัดทำงบประมาณเกี่ยวกับงบประมาณรายได้ส่วนบุคคล และงบประมาณ รายจ่ายส่วนบุคคล เพื่อให้การวางแผนการจัดสรรการออมส่วนบุคคลให้เป็นไปตามเป้าหมาย

4. การสรุปงบประมาณ เมื่อจัดทำงบประมาณรายได้รายจ่ายในแต่ละเดือนแล้ว ขั้นต่อไปให้ บ้านอาจบรายได้รายจ่ายนี้มาเปรียบเทียบหักลบกัน ก็จะทราบว่าเดือนใดมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายก็จะมีเงิน คงเหลือหรือเกิดงบประมาณเกินดุล เดือนใดที่รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่ายเงินสดจะขาดมือหรือเกิดงบประมาณ ขาดดุล เมื่อทราบเงินสดเหลือใช้และเงินสดขาดมือก็จะได้จัดการนำเงินสดเหลือใช้ไปลงทุนหาผลประโยชน์และจัดหาเงินมาชดเชยในเดือนที่คาดว่าเงินสดจะขาดมือต่อไป

5. การควบคุมและปรับปรุงงบประมาณรายได้และรายจ่าย เป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายที่ เกิดขึ้นจริงให้อยู่ในกรอบของงบประมาณที่วางไว้ โดยบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แล้วเปรียบเทียบกับงบประมาณในเดือนเดียวกัน หากค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ควรจะระมัดระวังและควบคุมการใช้จ่ายเงินให้มากขึ้น โดย ดูว่ารายจ่ายใดไม่จำเป็นก็จะตัดรายการนั้นทิ้งไป หรือโอนไปจ่ายในเดือนที่คาดว่าเงินสดจะเหลือใช้ แต่หากเป็น รายจ่ายที่จำเป็นและเร่งด่วน ก็อาจจะนำเงินออมที่มีอยู่มาใช้หรือกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

กระบวนการจัดทำงบประมาณส่วนบุคคล

การจัดทำงบประมาณส่วนบุคคล เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดที่มาของรายได้ส่วนบุคคลทั้งหมด ว่าได้มาอย่างไร จนถึงขั้นตอนการตัดสินใจจัดการกับรายได้นี้ดังกล่าว ซึ่งการจัดทำงบประมาณส่วนบุคคลมีดังนี้

การจัดการเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่อง

การจัดการเงินสด (Cash Management) คือ การบริหารที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการ เก็บรวบรวมเงินสด การจ่ายเงินสดและการลงทุน การจัดทำงบประมาณเงินสดเป็นเครื่องมือในการ อ้อยามานสด เพื่อให้พยากรณ์ความต้องการเงินสดในอนาคตและการควบคุมการดำเนินงานวินเครื่องมือในการ

สินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquid Asset) คือ สินทรัพย์ในรูปของเงินสดและสินทรัพย์อื่นที่มีสภาพ ใกล้เคียงเงินสด แต่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี เช่น เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ และเงินลงทุนระยะสั้นอื่น ๆ บุคคลจำเป็นต้องมีสินทรัพย์สภาพคล่องให้เพียงพอต่อการ ใช้จ่ายประจำวัน เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาเงินขาดมือ ส่วนปัญหาทางการเงินมักจะเกิดขึ้นกับทุกครอบครัว ถ้าไม่มีการเตรียมพร้อมไว้ย่อมสร้างความเดือดร้อนมาสู่สมาชิกภายในครอบครัวได้ จึงจำเป็นที่ทุกครอบครัวต้องมี เงินสดสำรองไว้จำนวนหนึ่ง เพราะจะทำให้ทุกครอบครัว มีความเป็นอยู่ที่ดี และสุขสบายในอนาคต

เงินสดสำรอง หมายถึง เงินที่ได้เก็บออมไว้ สามารถนำมาใช้ได้ทันทีที่จำเป็น เงินสดที่สำรองไว้จะ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ถ้าไม่นำมาใช้ จึงต้องหาทางบริหารเงินสดสำรองให้มีค่าเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำไปลงทุนในหลักทรัพย์อื่น ๆ เพื่อให้มูลค่าของเงินเพิ่มขึ้น เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาล ซื้อหุ้นสามัญ เป็นต้น

กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล หมายถึง การบริหารการเงินของบุคคลอย่างฉลาด ด้วยการนำ หลักและวิธีการบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการตัดสินใจจนทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องการบริหารการเงินโดยทั่วไป รายได้และการบริหารรายได้ของบุคคล การบริหารรายจ่ายต่าง ๆ ของบุคคล การบริหารความเสี่ยงและการประกันความมั่นคงของบุคคล การบริหารด้านการลงทุนของบุคคล ตลอดจนการวางแผนเพื่อเกษียณอายุ

แบบประเมินผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5

ตอนที่

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. ข้อใด**ไม่ใช่**บทบาทของรัฐบาลในการวางแผนทางการเงิน

- ก. เป็นแหล่งที่มาของรายได้ของธุรกิจ
- ข. เป็นแหล่งค่าจ้างของผู้บริโภค
- ค. จัดเก็บภาษีจากบุคคล ภาษีการค้า และภาษีทรัพย์สิน
- ง. กำหนดกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อคุ้มครองความเป็นอยู่ของประชาชน
- จ. เป็นแหล่งผลิตสินค้าเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน

2. ข้อใดที่**ไม่มี**บทบาทเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

- ก. กรมสรรพากร
- ข. ลูกค้าของธุรกิจ
- ค. บริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด
- ง. ห้างหุ้นส่วนสยามเมืองยิ้ม จำกัด
- จ. มูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภค

3. ข้อใด**ไม่เป็น**ขอบเขตการดำเนินงานในการวางแผนภาษี

- ก. การตัดสินใจทำประกันชีวิต
- ข. การตัดสินใจกู้เงินจากธนาคาร
- ค. การตัดสินใจลงทุนซื้อหุ้นสามัญ
- ง. การตัดสินใจทำสวนทุเรียนและส้ม
- จ. การตัดสินใจซื้อพันธบัตร

4. ข้อใดเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการวางแผนทางการเงิน

- ก. ค่าเช่า
- ข. ดอกเบี้ยจ่าย
- ค. เงินปันผล
- ง. กำไรสะสม
- จ. ข้อ ค. และ 4. ถูกต้อง

5. ข้อใด**ไม่ใช่**หน้าที่ของการจัดการทางการเงิน

ก. การพยากรณ์ผลตอบแทนคร่าวๆ

ข. ความมุ่งมั่นในการลงทุน

ค. แหล่งที่มาของเงินทุน

ง. แผนการลงทุน

จ. การควบคุมทางการเงิน

6. วิธีการจัดการด้านการเงินเพื่อความคล่องตัว ควรดำเนินการอย่างไร

ก. พยากรณ์การเคลื่อนไหวเงินสด

ข. การจัดหาเงินทุน

ค. การบริหารเงินทุนหมุนเวียน

ง. ข้อ ก. และ ข. ถูกต้อง

จ. ข้อ ก. ข. และ ค. ถูกต้อง

7. ข้อใด**ไม่ใช่**ปัจจัยที่กำหนดรายได้ของบุคคล

ก. อายุ

ข. การศึกษา

ค. อาชีพ

ง. คุณสมบัติเฉพาะตัว

จ. วัฒนธรรม

8. การวัดรายได้ส่วนบุคคล สามารถทำได้ตามข้อใด

ก. ปรับรายได้ประชาชาติให้เป็นรายได้ส่วนบุคคล

ข. วัดรายได้ส่วนบุคคลโดยตรง

ค. วัดผลรวมของรายได้ที่ครัวเรือนได้รับรวมกับเงินโอนที่ได้รับในปีนั้น

ง. ข้อ ก. และ ข. ถูกต้อง

จ. ข้อ ก. ข. และ ค. ถูกต้อง

9. ข้อใด**ไม่ใช่**ปัจจัยที่มีผลต่อรายจ่าย

ก. จำนวนรายได้ของครอบครัวทั้งหมด

ข. อายุของสมาชิกในครอบครัว

ค. รูปแบบและประเภทอาหารที่รับประทาน

ง. ระดับราคาและการวางแผนซื้ออาหาร

1. การวางแผนทางการเงินหมายถึงอะไร และมีลักษณะอย่างไรบ้าง

---

2. จงบอกวัตถุประสงค์ทางการเงินส่วนบุคคล

---

3. วิธีการวางแผนทางการเงินสำหรับธุรกิจมี 2 ลักษณะ คือ

---

4. จงบอกวัตถุประสงค์ของการวางแผนทางการเงินสำหรับธุรกิจ

---

5. การวางแผนทางการเงินที่มีประสิทธิภาพมีหลักการอย่างไรบ้าง

---

6. ใครบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงิน

---

7. เหตุใดจึงต้องมีการจัดการทางการเงิน

---

8. จงบอกขอบเขตการดำเนินงานการจัดการทางการเงิน

---

9. จงบอกวัตถุประสงค์ของการจัดการทางการเงิน

---

10. จงรายได้-รายจ่าย และงบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างไร
